

ZAMONAVIY SHAROITDA OLIJ TA'LIM PEDAGOGIKASI:

NAZARIYA VA AMALIYOT INTEGRATSIYASI

xalqaro ilmiy-nazariy anjuman

MATERIALLARI

In particular, in the conquest of Isfahan, which took place in 1367, Ubayd was with Shah Shuja. During this period, Ubayd Zakoni also suffered from debts and creditors. These complaints, embodied in the pieces of the poem, as well as expressing the personal situation of Ubaid Zokoni, express the bitter part of most of the people of science and art in his time. It is said that when Ubayd was dying, he told his children that he had a treasure hidden in such and such a place. After burying it, they open the "treasure", which was this verse:

God knows and I know and you know too,
Who does not have a single mite, Ubaid Zokoni!

References

1. Шомухамедов Ш. Дилкушо хикоятлар. Убайд Зоконий, Муҳаммад Авфий, Фахриддин Али Сафий, Убайд Зоконий/–125 б.
2. Хошимов К, Очил С. “Ўзбек педагогикаси антологияси”. Т.: —“Ўқитувчи”.
3. Умарова С.М. Муҳаммад Авфий Бухорий таълимий-ахлоқий қарашлари. – Бухоро: Камолот, 2022. – 116 б.
4. <http://www.tc.umn.edu>

TA'LIM MAZMUNI KONTEKSTIDA O'QITUVCHI VA O'QUVCHILARNING FAOLIYATINI MODELLASHTIRISH

Shabon Muxamadovna Farmonova

Buxoro davlat universiteti pedagogika kafedrasida dotsenti, p.f.f.d.(PhD)

***Annotatsiya.** Maqolada ta'lim jarayonidagi bosh munosabat o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi munosabatlar tavsiflangan. O'quvchilarning ijodiy faoliyatini loyihalash maqsadida faoliyat ko'rsatayotgan o'qituvchi nuqtai nazaridan qaraganda o'qituvchi va darslik, o'qituvchi va o'quv materialli, o'qituvchi va ko'rgazmali qurol bog'lanishlari, tayyor loyihadan foydalanib dars o'tayotgan o'qituvchi nuqtayi nazaridan fikr bayon etilgan.*

***Kalit so'zlar:** loyiha, ta'lim, faoliyat, pedagogik texnologiya, o'quv materialli, ta'lim mazmuni.*

Dastlab loyihalashda ishtirok etadigan o'qituvchining faoliyati haqida to'xtalamiz. Tabiiyki, ta'lim samaradorligi tuzilgan loyihaning sifatiga bog'liq. loyihalash faoliyati tuzilmasida faoliyatning ikki darajasi kuzatiladi: loyihalashning loyiha ko'rinishidagi yangi bilimlarni yaratishni ko'zda tutadigan ijodiy xarakteri; ilg'or pedagoglar tajribasini o'rganish asosida yaratilgan loyihada pedagog shaxsini aks ettiradigan loyihalashning individual xarakteri. Loyihalash faoliyatini pedagogning kasbiy kompetensiyasining pedagogik faoliyatni amalga oshirishga nazariy va amaliy tayyorgarligi birligini ifodalaydigan va kasbiy sifatini tavsiflaydigan qismi sifatida qarash zarur (V.A.Slastenin). Loyihalash faoliyatiga nazariy tayyorgarlik - loyihalash ko'nikmalari va kompetensiyalar majmuini yuqori darajada egallaganlik hisoblanadi. V.A.Slastenin, N.V.Kuzminalar o'qituvchining loyihalash faoliyatiga nazariy tayyorgarligini belgilaydigan kompetensiyalar majmuiga pedagogik faoliyatni o'z-o'zini takomillashtirishni ta'minlovchi refleksiv; o'zining metodik darajasini oshirish qobiliyatini rivojlantiruvchi kognitiv; axborot olish hamda uni qo'llashga oid ko'nikma va malakalarni shakllantiruvchi ma'rifiy; og'zaki va yozma muloqot texnologiyasini rivojlantiradigan kommunikativ; o'zining kasbiy kompetentligi mohiyatini anglashga yo'naltiradigan ijtimoiy kompetensiyani kiritadi [1; 2].

Ta'limni loyihalashtirishda pedagogik texnologiyadagi yetakchi hisoblangan ta'lim maqsadi, mazmunini loyihalash eng muhim muammolardan biri bo'lib qoladi. Ularni quyidagi tarzda ifodalash mumkin:

- o'quv predmetlarini o'rganishda, eng avvalo, tayanch tushunchalarni o'rganish darajasini aniqlash va ularni o'rganishni loyihalash;
- tayanch tushunchalarning ta'lim standartlari, o'quv dasturlariga mosligi, o'quvchining kelgusi faoliyati bilan aloqadorligini loyihalash;

- o'qitish uslublarini loyihalash;
- o'quvchining tayyorgarlik darajasini loyihalash;
- o'qitish mazmunining qo'yilgan maqsad bilan uzviylikini ta'minlash;
- ta'lim uslublarini, ularning qaysi birini darsning qaysi bosqichida qo'llash zarurligini oldindan loyihalash;
- turli tipdagi darslarda bilim va ko'nikmalarning o'quvchilar tomonidan o'zlashtirish darajasini loyihalash;
- o'qitish jarayonida nazorat va tekshirishning turli usullaridan foydalanishni loyihalash;
- har bir darsda zamonaviy ma'lumotlardan unumli foydalanishni loyihalash;
- o'quv materiali matnlarini tayyorlashda o'quv maqsadlariga erishish yo'llari, vositalari, erishiladigan natijalarni oldindan qayd etish;
- o'quv predmeti bo'yicha maqsad va vazifalar bazasini yaratish, baholash orqali uni to'ldirib borishni loyihalash va h.k.

Didaktikada modellashtirish texnologiyasi o'quv jarayonini modellashtirishga innovatsion yondashuvlar, shuningdek, pedagogik tizim va jarayonlarni modellashtirishni bilishi va shu jarayonga moslashishni o'rganish bugungi kunning zamonaviy yoshlari uchun eng zaruriy ehtiyoj bo'lib qoldi. Uzoq yillardan buyon modellashtirish ilmiy tadqiqotning eng dolzarb metodlaridan biri bo'lib kelmoqda. Bugungi kunda insoniyat o'zining ilmiy, ta'limiy, texnologik, badiiy faoliyatida atrofidagi olamni modellashtirmasdan yashashini tasavvur qila olmaydi. Tasavvur (model)larni qat'iy, aniq shakllantirish juda murakkab, lekin XXI asrga kelib, insoniyat modellashtirish va har xil ob'ekt va jarayonlardan foydalanishga oid boy tajriba to'pladi. Modellashtirish pedagogik tadqiqotlarda kishining tajribasi, uning sezgi organlari orqali olgan taassurotlari hamda tabiiy sharoitdagi kuzatishlaridan olingan empirik hamda nazariy bilimlarni, ya'ni pedagogik ob'ektning o'rganish jarayonida tajriba, mantiqiy bog'lanishlarning tuzilishi va ilmiy abstraktlarni birlashtirish imkoniyatini beradi. Ko'p hollarda darsni rejalashtirish jarayonida o'qituvchilar pedagogik modellashtirish tushunchasiga duch kelishadi. Ammo olimlarning fikriga ko'ra [2; 3] modellashtirishga zamonaviy fanda yetarlicha e'tibor berilmaydi, bu esa ta'lim samaradorligiga salbiy ta'sir qiladi.

Modellashtirish – “bilish ob'ektlarini ularning modellarida tadqiq qilish uslubi; aniq mavjud predmetlar, voqealar va tuziladigan ob'ektlarning tavsifnomalarini aniqlash yoki yaxshilash, ularni yasash usullarini qulaylashtirish, boshqarish kabilar uchun yasash va o'rganish”. Modellashtirish har bir fan ob'ektini soddalashtiruvchi metoddir. Shu sababli model an'anaviy nazariyalar tushuntirib bera olmagan muammoni hal qiladi, ob'ektning ilgari kuzatilmagan, ammo kelajakda amalga oshishi mumkin bo'lgan tomonini kashf etadi.

O'zbek tilida lingvistik birliklarni modellashtirish bu belgilar tarkibidagi elementlarning barqaror munosabatlariga asoslanadi. Shuning uchun ham butunlik tarkibidagi elementlar o'rtasida munosabatlarning barqaror va beqaror turlarga ajratilishi lingvistik modellashtirish uchun muhim ahamiyatga ega. Modellashtirish barcha fanlar uchun xos bo'lgan fanlararo metod hisoblanadi.

Modellashtirishning didaktikadagi roliga murojaat qilar ekanmiz, o'quvchiga yangi materialni sxemalar, qurilmalar, belgili formulalar, bir so'z bilan aytganda modellsiz bayon qilishning samarasi kam bo'ladi. Didaktikada modellashtirish o'quv materialining tarkibini qulaylashtirish, o'quv jarayonini rejalashtirishni yaxshilash, bilish faoliyati va o'quv tarbiyaviy jarayonlarni boshqarish, bashoratlash, tashxislash, o'qitishni loyihalashtirishda qo'llaniladi.

Modellashtirish metodi keyingi paytlarda tilshunoslikka faol tatbiq qilina boshladi. Bunda olimlar mazkur metodning bir qator afzalliklari va pragmatik jihatlarini nazarda tutadilar. Buni quyidagicha izohlash mumkin:

- birinchidan, modellashtirish tavsifiy emas, amaliy metod hisoblanadi;
- ikkinchidan, modellashtirish metodi har qanday sharoitda optimal (“eng qulay”, “eng maqbul”) hisoblanadi;
- uchinchidan, modellashtirish metodi iqtisod qilish prinsipiga tayanadi. Bunda uzun ta'rif va tavsiflarga ehtiyoj bo'lmaydi;

-to'rtinchidan, ob'ektni tushuntirish va izohlashni osonlashtiradi va soddalashtiradi.

Ijodiy ta'limda ajratilgan o'quv elementlari ma'lum tizimga solinadi va har bir o'quv elementi mazmunini ochib beruvchi o'quv materiali matni tayyorlanadi. «Har qanday o'qitish tizimida markaziy o'rinni bilimlarning tayanch tushunchalari egallaydi. Agar ular uslubiy jihatdan mufassal ishlab chiqilmasa, o'qitishda yuqori samaraga erishib bo'lmaydi» [4]. O'quv materiali o'zaro mantiqan bog'langan qismlardan iborat. Shu tufayli uni qismlarga — o'quv elementlariga ajratib tushuntirish samarali hisoblanadi. Bayon qilish uslubi o'quv materialini elementlarga ajratib o'rgatishda eng qulay ish uslubi sanaladi. Qolaversa, berilgan axborotning hajmi qancha kichik bo'lib, qancha ko'p tekshirilsa, ta'lim jarayoni shuncha muvaffaqiyatli boshqariladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. СЛАСТЕНИН В.А. ПЕДАГОГИКА. - М.: ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ЦЕНТР "АКАДЕМИЯ", 2002. - 576 С.
2. Кузьмина Н.В., Куприна Е.В. Использование базы знаний для развития приемов и способов работы с информацией //Ж. Информатика и образование, 2001, № 4, -Б. 44-46.
3. Овакимян Ю.О. Теория и практика моделирования обучения. Автореф. дис. ... д-ра пед. наук. -М., 1989. -32 с.
4. Пономарев Я.А. Психология творчества и педагогика. -М.: Педагогика, 1976. -274 с.

BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA DEONTOLOGIK KOMPITENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK MAZMUNI

Raximova Feruza Farxodovna,

BuxDPI Pedagogika nazariyasi va tarixi mutaxassisligi I-bosqich magistranti.

Annotatsiya. Ushbu maqolada bo'lajak o'qituvchilarda deontologik kompetentlikni rivojlantirishning pedagogik mohiyati hamda bo'lajak o'qituvchilarda deontologik kompetentlikni rivojlantirish bo'yicha tavsiyalar va amaliyotga qo'llanilayotgan usullarning tanqidi, yangicha yondashuvlar haqida fikr mulohazalar berilgan.

Kalit so'zlar. Deontologiya, kompetentlik, kompetensiya, axloq, kasbiy kompetentlik, o'qituvchi odobi, tamoyil, o'qituvchi kompetensiyasi, bilim, ko'nikma, malaka.

Hozirgi kunda Respublikamizda mutaxassislar tayyorlash va ta'limni tashkil etishning jahon standartlariga javob beradigan samarali tizimi yaratildi va bugungi kunda ham oliy ta'lim tizimini yanada modernizatsiyalashga davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi sifatida e'tibor berilmoqda. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 apreldagi "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2909-son qarori, 2017 yil 27 iyuldagi "Oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3151-son qarori, 2017 yil 9 avgustdagi "Oliy ta'lim muassasalarida pedagogika yo'nalishlarida maxsus sirtqi bo'limlarni tashkil etish to'g'risida"gi PQ-3183-son qarori, 2018 yil 5 iyundagi "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-3775-son qarori, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktyabrdagi PF-5847-son qarori O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi qabul qilindi.

Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy xulq-atvor asoslarini shakllantirish pedagogika fani oldida turgan asosiy vazifalardan biri hisoblanadi. Pedagogik deontologiya fani bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy faoliyatga ham axloqiy, ham psixologik jihatdan tayyorlaydigan, shu orqali kasbiy xulq-atvor ko'nikmalarini shakllantirishga hissa qo'shadigan fan sohasidir. "Deontologiya" so'zi lotincha deontos – "shart", "burch", logos – "ta'limot", degan ma'noni anglatadi. Deontologiya

so'zini dastlab fanga ingliz faylasufi Dj.Bentam ilmiy jihatdan asoslagan¹. Uning "Deontology of science of morally"² asarida deontologiya ya'ni, inson axloqi, etikasi haqidagi ilmiy fikrlar bayon qilingan. Keyinchalik Dj.Bentam tomonidan tavsiya qilingan "deontologiya" fanidagi g'oyalar nemis faylasufi I.Kant tomonidan rivojlantirildi, u deontologiyani "etika bu burch, majburiyat etikasidir" deb ta'rifladi. O'qituvchi odobining asosiy sifatleri umuminsoniy, milliy axloqiy fazilat tushunchalariga mos keladi. Insonparvarlik, vatanparvarlik, milliy g'urur, burch, qadr-qimmat, mas'uliyat, vijdon, halollik, rostgo'ylik, poklik, talabchanlik kabi axloqiy sifatlar o'qituvchi odobida pedagogik faoliyati bilan tahlil qilinadi.

Hozirgi kun o'qituvchi-tarbiyachisi o'z mutaxassisligi bo'yicha yuksak insoniy fazilat, kasbiy xulq-atvor, pedagogik mahorat va pedagogik etika egasi bo'lishi kerak. Oliy pedagogik ta'lim maktablarida pedagogika, psixologiya, metodika fanlari yo'nalishlari bo'yicha ma'lumot berish bilan birga, ularga kasbiy xulq-atvor, pedagogik kompetentlik, o'qituvchi-tarbiyachilik etikasi va estetikasi bo'yicha ma'lumotlar berish zarur. Chunki ta'lim va tarbiya birgalikda olib borilsa samarali natija beradi. O'qituvchi-tarbiyachining shaxsiy xususiyatlari, xulq-atvori, odob axloqi, burchi, muruvvati, adolatparvarligi, beg'arazligi, bolajonligi, bilimdonligi inobatga olinib, ular ta'lim-tarbiya ishlarida muhim ijtimoiy-pedagogik ahamiyat kasb etishi nazarda tutildi. Pedagogik deontologiya – jamiyat tomonidan o'qituvchi shaxsi, uning pedagogik majburiyatlari, ma'suliyati munosabatiga nisbatan qo'yiladigan talab va axloqiy yo'l-yo'riq, ko'rsatmalar majmui hisoblanadi. Pedagogik deontologiya odob-axloq me'yorlarini, qadriyatlarni, shuningdek, pedagogik axloq-odobga xos talablarni shakllantirish bilan shug'ullanuvchi soha sanalib, ularni anglash va amalga oshirish ishlarini olib boruvchi fan sifatida qabul qilingan. Shunga asosan pedagogik deontologiyaning predmeti - o'qituvchining kasbiy xulq-atvori va odobini belgilaydigan axloqiy me'yorlar tizimini o'zida ifodalaydigan ta'limiy-tarbiyaviy faoliyatni o'zlashtirish va boshqarish jarayonini o'rganishdir.

Shuni aytishimiz kerakki, pedagogik deontologiya o'qituvchining xulq-atvori nafaqat ijtimoiy me'yorlarni (axloq normalari, urf-odatlar, huquq normalari va boshqalarni) bilish bilan, balki uning ushbu ijtimoiy, kasbiy qadriyatlarga (huquqiy, axloqiy estetik va boshqalar) munosabati bilan belgilanadi. Pedagogik deontologiya fanining predmeti - bu o'qituvchini uning kasbiy xulq-atvorini birgalikda belgilaydigan axloqiy me'yorlar tizimi tomonidan amaliy faoliyatda o'zlashtirish va boshqarish jarayonini o'rganishdir. O'qituvchining xulq-atvori nafaqat ijtimoiy normalarni (axloq normalari, urf-odatlar, huquq normalari va boshqalarni) bilish bilan, balki uning ushbu ijtimoiy, kasbiy qadriyatlarga rioya qilish bilan izohlanadi. Axloqiy pedagogik deontologiyaning predmeti quyidagilar kiradi:

1. Pedagogik deontologiya va kasbiy (o'qituvchilik) xulq-atvori
2. O'qituvchining pedagogik kompetentligi
3. Pedagogik mahorat va pedagogik muloqot
4. Pedagogik kreativlik
5. Inson faoliyati kompetensiyalari
6. Tyutorlik va fasilitatorlik faoliyati.
7. O'qituvchi shaxsiga qo'yilgan talablar

Bo'lajak o'qituvchi o'zining kasbiy faoliyatini tashkil etishda quyidagi majburiyatlarni bajara olishi zarur: muayyan vazifalarini, asosan, aqliy mehnat vazifalarini amalga oshirish; talabalar, ularning ota-onalari, hamkasblar bilan o'zaro munosabatni to'g'ri tashkil etish, tanlagan kasbiga, talabalar va pedagogik jamoaga kirishib keta olishi, muloqotchanlikning shakllangan bo'lishi lozim. "Kompetensiya" so'zi – loyiqman, muvofiqman, mos kelaman ma'nolarni anglatib, u har qanday kasbni egallash uchun muayyan bilim, ko'nikma, malakalar bilan qurollanishdir. Kompetensiya tizimida amaliy va nazariy tayyorgarlikda quyidagilarga amal qilish lozim bo'ladi.

- maqsadni belgilash va unga erishish yo'llarini tashkil qilish, maqsadni anglash;

¹Bentham J. Deontology // Bentham J. Deontology together with a Table of the Springs of Action and the Article of Utilitarianism. – Oxford: Clarendon Press, 1983, p. 121.

- o'z o'quv-bilish faoliyatini rejalashtirish, tahlil qilish, aks ettirish, o'z-o'zini baholashni amalga oshirish qobiliyati rivojlantirish;

- kuzatilgan faktlar, dalillarga tanqidiy nuqtai nazardan savollar bilan murojat qilish;

- hodisalarning sabablarini ko'rsatish, ularning tushunilishi yoki tushunmovchiligini ko'rsatish o'rganilayotgan muammo bilan to'liq tanishish;

- bilim vazifalarini belgilash va farazlarni ilgari surish, kuzatish yoki tajriba o'tkazish uchun shartlarni tanlash, shuningdek zarur asbob va uskunalar, o'lchash ko'nikmalariga ega bo'lish, ko'rsatmalar bilan ishlash, idrokning ehtimollik va statistik usullaridan foydalanish, natijalar, xulosalarni shakllantirish;

- olingan natijalarini og'zaki va yozma ravishda taqdim etish;

- kompyuter vositalari va texnologiyalaridan foydalangan holda tahlillar va tadqiqotlar o'tkazish; jurnallar (matnli va grafik muharrirlar, taqdimotlar)lanish tushuniladi hamda jamiyatga bo'lgan shaxsiy munosabatini chuqur anglash. Pedagogning kasbiy kompetentligi pedagogika va psixologiya fanlariga doir bilimlarga ega bo'lish, o'z ustida ishlash, ta'lim jarayonini rejalashtirishi va shu reja asosida faoliyatini tashkil etishi, baholash va qayta aloqani o'rnatish, o'quvchilarda o'quv faoliyati motivatsiyasini shakllantirish, axborot kommunikatsiya texnologiyalarini yaxshi bilish, ta'lim muhitiga yangilik kiritish, o'z fanini mukammal bilish, xorijiy tillardan birini yaxshi bilishi va o'z mutaxassisligi bo'yicha xorijiy adabiyotlardan foydalanishi, xorij tajribasini qo'llay olishi bo'lajak pedagogda kompetensiyani yanada shakllanishiga olib keladi.

Xulosa qilib aytganda, bo'lajak o'qituvchilarda deontologik kompetensiyani rivojlantirish uchun avvalo o'qituvchining tirishqoqligi, izlanuvchanligi, o'z ustida tinimsiz mehnat qilishi, pedagogik qobiliyatga ega bo'lishi hamda bo'lajak o'qituvchi milliy qadriyatlarga va odob-axloq normalariga amal qilgan holda o'z faoliyatini yurita olsa demak deontologik kompetensiyasi shakllangan yetuk pedagog sifatida e'tirof etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Kenjaboyev A.E, Kenjaboyeva D.A Pedagogik deontologiya va kompetentlik .Darslik. T.: "Termiz davlat universiteti NMM" nashriyoti ,2022-yil, 280 bet.

2. N.N Azizxo'jayeva .Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. O'quv qo'llanma. T.: 2006 yil

3. Muslimov N.A. Bo'lajak kasb ta'limi o'qituvchilarini kasbiy shakllantirish. Monografiya. -T.: Fan, 2004 yil

ФОРМИРОВАНИЕ НРАВСТВЕННЫХ КАЧЕСТВ У МОЛОДЕЖИ В ТРУДАХ ВОСТОЧНЫХ МЫСЛИТЕЛЕЙ.

Г.Г.Хабибова,

**Ст. преподаватель кафедры педагогики
Бухарский государственный университет, Узбекистан**

Аннотация: в данной статье показывается принципы формирования нравственных качеств у молодежи в трудах восточных мыслителей Центральной Азии.

Ключевые слова: личность. ценности, духовность, принципы, наследие, формирование, воспитание, процесс.

Annotation: this article shows the principles of the formation of moral qualities among young people in the works of Eastern thinkers of the 9th-12th centuries.

Keywords: values, spirituality, principles, heritage, formation, education, process

Успех масштабных преобразований в нашей стране обусловлен прежде всего изменением содержания образования, его обновлением на основе требований времени и повышением духовного и интеллектуального потенциала учащихся. В этом контексте высокую роль играет изучение наследия наших предков, великих мыслителей Востока.

О.Х. Хамидов. ЗАМОНАВИЙ АХБОРОТЛАШГАН ЖАМИЯТДА ОЛИЙ ТАЪЛИМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	3
--	----------

1-ШЎБА: СИФАТЛИ ТАЪЛИМ ЙЎЛИДА РАҚОБАТБАРДОШ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАШНИНГ ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ	5
---	----------

A.C.Гаязов, А.А.Гаязов, ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТОДА «ПИТЧИНГ» В УПРАВЛЕНИИ РАЗВИТИЕМ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ НАУКИ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ	5
---	---

B.R.Adizov, PEDAGOGNING KASBIY PROFESSIONALLIGI VA UNI RIVOJLANTIRISH YO‘LLARI.....	9
---	---

Sh.Sh.Olimov, OLIY TA’LIM TIZIMIDA YANGI TA’LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	11
--	----

Сафаралиев Б. С., Мазурова И. К. К РАССМОТРЕНИЮ ОСОБЕННОСТЕЙ СОВРЕМЕННОЙ МОЛОДЁЖИ: ПОНЯТИЕ, СУЩНОСТЬ И КРИТЕРИИ ПРАВСТВЕННОЙ КУЛЬТУРЫ.....	15
--	----

Рыбакова Е.В., Рыбаков Д.Г. УСЛОВИЯ ВЗРЫВНОЙ САМОАКТУАЛИЗАЦИИ ОБУЧАЮЩИХСЯ ВЫСШЕГО ЗВЕНА ОБРАЗОВАНИЯ	20
---	----

Olimov Shirinboy Sharofovich, Sadullayev Ibrat Shuxratovich. ORGANIZING INDEPENDENT EDUCATION FOR STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	24
---	----

Мусаева Номира Низомовна. ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ МОДУЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ ДЛЯ ПОДГОТОВКИ КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ	28
--	----

Рыбакова Е.В., Султанова Р.М., Гаязова Г.А. ДИАЛЕКТИКА СОЦИАЛЬНОГО ОТРАЖЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ЕВГЕНИКИ В СИСТЕМЕ АНАЛИТИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ-ДЕФЕКТОЛОГОВ.....	30
---	----

Samiyeva Shaxnoz Xikmatovna. AKMEOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA O’QITUVCHINING INNOVATSION FAOLIYATINI MODELLASHTIRISH	34
--	----

Nasirova Shaira Narmuradovna, Khalikov Muhriddin Mardikulovich, Isakov Abror Fakhriddinovich. CHARACTERISTICS OF TECHNOLOGICAL ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS.....	36
---	----

Ergashov Mansur Yarashovich. THE ROLE OF DISTANCE EDUCATION IN MODERN EDUCATION SYSTEM.....	38
---	----

Muslima Bozorova, TALABALARDA ETNOPEdagogik KOMPETENSIYALARNI RIVOJLANTIRISH	40
--	----

Boltaeva Zulfiya Zarifovna, APPLICATION OF ELEMENTS OF RESEARCH ACTIVITY IN CLASSES WITH UNIVERSITY STUDENTS.....	43
---	----

Sadullayev Ibrat Shuxratovich. STRATEGIES FOR IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION IN THE FORM OF CORRESPONDENCE EDUCATION.....	45
---	----

N.E.Azimova, TA’LIMNI TASHKIL ETISH SHAKLLARI VA ULARNING DIDAKTIKADA RIVOJLANISHI	48
--	----

Qurbonova O’lmasoy Usmonovna, SIFATLI TA’LIM YO’LIDA RAQOBATBARDOSH MUTAXASSIS KADRLARNI TAYYORLASHNING INNOVATSION YO‘LLARI.....	50
---	----

M.A.Jumayeva, BO’LAJAK O’QITUVCHILARNI INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISHGA TAYYORLASH	53
--	----

Gasanova Rushana, OLIY TA’LIM TIZIMIDAGI O’QITUVCHILARNING O’QUVCHILARNI TADBIRKORLIKKA YO’NALTIRIB O’QITISHDA KASBIY -PEDAGOGIK MAHORATI. 56	56
---	----

Sharapov Shukhrat Shokirovich. THE RIGHT TO EDUCATION AS A MEANS OF DEVELOPING A LIFELONG EDUCATION SYSTEM: INTERNATIONAL EXPERIENCE 58	58
---	----

Shaydullayeva Kamola Shapulatovna. BO’LAJAK O’QITUVCHILARDA PEDAGOGIK TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	60
--	----

xalqaro ilmiy-nazariy anjuman materiallari

M.A.Jumayeva, BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI KREATIV YONDASHUV ASOSIDA INNOVATSION FAOLIYATGA TAYYORLASH OMILLARI.....	62
Sharapov Shuxrat Shokirovich. TA'LIM OLISH HUQUQI O'ZBEKISTONDA UMRBOD TA'LIM TIZIMINI RIVOJLANTIRISH VOSITASI SIFATIDA	65
Katayeva Saodat Abduraxim qizi, KREDIT-MODUL TIZIMIDA TALABALARNING INDIVIDUAL TA'LIM TRAYEKTORIYASI VA UNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	67
M.A.Jumayeva, Asatova Mohichehra, BOSHLANG'ICH TA'LIM TIZIMIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN PROFESSOR O'QITUVCHILARNING KASBIY- PEDAGOGIK MAHORATI	69
Nekiyeva Umida Nematovna, BO'LAJAK O'QITUVCHINING INNOVATSION FAOLIYATIDA KREATIVLIKNING AHAMIYATI	71
Ismailov Murodulla Kaxramonovich. BO'LAJAK IJTIMOYIY ISH XODIMLARIDA SANOGEN REFLEKSIYANI RIVOJLANTIRISHNING TAMOYILLARI	75
Rasulova Zilola Durdimurotovna. INNOVATSION TA'LIM MUHITIDA BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING KREATIV TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI.....	77
Nematova Nigina Nabiyevna, BO'LAJAK ZAMOVIIY O'QITUVCHILARDA TANQIDIY FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISH OMILLARI	80
Zilola Tosheva, ZAMONAVIIY SHAROITDA OLIY TA'LIM PEDAGOGIKASI: NAZARIYA VA AMALIYOT INTEGRATSIYASI.....	83
Boboyev Maqsd Mahmudovich. ASSESSMENT FOR STUDENTS 21 st CENTURY SKILLS	86
Sharipova Sitara Xaydarovna, OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARNI O'QITISHDA MUAMMOLI TA'LIM TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI.....	88
Samiyeva Shakhnoz Xikmatovna. IMPORTANT WAYS TO USE NEUROPEDAGOGICAL KNOWLEDGE IN TEACHING.....	94
Имамкулов Расул Рахманович, ПРОБЛЕМЫ ТЕХНОЛОГИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБЩЕНИЯ В УСЛОВИЯХ БИЛИНГВИЗМА	96
N.B.Ismatova, Sh.Sh.Sharopov. BO'LAJAK PEDAGOGLARNI TAYORLASHDA KOMPETENTLIK YONDOSHUVNI AMALGA OSHIRISH UCHUN INTERFAOL USULLARIDAN FOYDALANISH	100
Лукмонова Саломат Гафуровна. ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ.....	104
Yu.Z.Saidova. OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA "MA'NAVIIYAT SOATLARI"NI O'TKAZISH TEXNOLOGIYASI	107
N.B.Ismatova, TA'LIM JARAYONIDA QO'LLANILAYOTGAN TEXNOLOGIYALAR....	109
Норбаев Бахтиёр. CONDITIONS FOR EFFECTIVE SOCIO-EDUCATIONAL INTEGRATION OF STUDENTS INTO A FOREIGN LANGUAGE ENVIRONMENT	115
Shabon Muxamadovna Farmonova. BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI TAYYORLASHDA XORIJ TAJRIBALARIDAN FOYDALANISH.....	117
Русакова Н.Н. ОПЫТ ТРАНСПОЛЯЦИИ СИСТЕМЫ РАЗВИВАЮЩИХ СОЦИАЛЬНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА РАЗЛИЧНЫЕ УРОВНИ И ТИПЫ ОРГАНИЗАЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ	120
Хусенова Фарангис, Султанова Р.М. ВЛАДЕНИЕ ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКОЙ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ И КУЛЬТУРНОЙ АДАПТАЦИИ СТУДЕНТОВ В ИНОЯЗЫЧНОМ ДИДАКТИЧЕСКОМ ПРОСТРАНСТВЕ.....	122
Юнусова Раъно Гайбуллаевна. МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ФИЗИКИ	124

**2-ШЎБА: ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ПРОФЕССОР-
ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ КАСБИЙ-ПЕДАГОГИК МАДАНИЯТИ: ТАРБИЯВИЙ
ФАОЛИЯТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ..... 130**

Степанова Т.П. К РАССМОТРЕНИЮ УСЛОВИЙ ОРГАНИЗАЦИИ РАЗВИВАЮЩЕГО ДОСУГОВОГО ОБЩЕНИЯ	130
Турсунова М. Г., Тайгуншоева Ч. С. К ИЗУЧЕНИИ СУЩНОСТИ КУЛЬТУРЫ ОБЩЕНИЯ: ПОНЯТИЯ, СУЩНОСТЬ, КРИТЕРИИ.....	134
Shabon Muxamadovna Farmonova, BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARNING KOMMUNIKATIV MADANIYATINI MILLIY VA UMUMINSONIY QADRIYATLAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH	139
Пегушина Ю.А. ТЕХНОЛОГИЯ ОРГАНИЗАЦИИ ФЕСТИВАЛЯ, НАПРАВЛЕННАЯ НА ФОРМИРОВАНИЕ ИМИДЖА УЧРЕЖДЕНИЯ КУЛЬТУРЫ.....	142
Садовникова В. В., Сафаралиев Б.С. ПРАКТИКА ПРОЕКТИРОВАНИЯ СОЦИАЛЬНО-КУЛЬТУРНЫХ ПРОЦЕССОВ УЧРЕЖДЕНИЙ КУЛЬТУРЫ	147
Kenjaboyev Abdisalim Erkaboyevich. UZLUKSIZ TA‘LIM TIZIMIDA YOSHLARDA MA‘NAVIY-MARIFIY IMMUNITETNI SHAKLLANTIRISH YO‘LLARI	151
Самиев Асроридин Сайфидинович, ИМОМ АЛ-БУХОРИЙ МУҲАДДИСЛАР ПЕШВОСИ ВА МАЪРИФАТ АСОСЧИСИ	153
Mehribo Jumayeva Abduvohitovna, JADID MA‘RIFATPARVARLARINING ILMIY MEROSINI O‘RGANISH VA UNDA TA‘LIM-TARBIYA JARAYONIDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	155
Mirzayev M. J. TALABA-YOSHLAR MA‘NAVIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHNING AMALIY SHAKL VA USULLARI.....	157
Nurulloyev Laziz Latipovich. HARBIY-VATANPARVARLIK TARBIYASINING METODOLOGIK ASOSLARI.....	160
Ismatova Halovat Baxtiyorovna, O‘SMIRLARDA TARBIYASI QIYINLIK TIPALOGIYASI VA ULARDAGI MUAMMOLARNI BARTARAF ETISHNING PEDAGOGIK-PSIXALAGIK USULLARI.....	162
Ortiqov O.R. AJDODLARIMIZ MEROSI TALABALAR MAFKURAVIY IMMUNITETINI RIVOJLANTIRISH OMILI.....	165
Saidnazarova Gulshan Bolta kizi. THE CONTENT OF STUDYING SPIRITUAL AND MORAL THOUGHTS IN IMAM ISMAIL AL-BUKHARI'S WORK "AL ADAB AL MUFRAD"	167
Qodirova Mohidil Namozovna, O‘QITUVCHI FAOLIYATIDA MULOQOT MADANIYATI VA PSIXOLOGIYASI	170
Umarova Sitora Muxlisovna, ABOUT PERSIAN-TAJIK POET AND SATIRIST UBAID ZAKANI	172
Shabon Muxamadovna Farmonova. TA‘LIM MAZMUNI KONTEKSTIDA O‘QITUVCHI VA O‘QUVCHILARNING FAOLIYATINI MODELLASHTIRISH.....	174
Raximova Feruza Farxodovna, BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARDA DEONTOLOGIK KOMPITENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK MAZMUNI	176
Г.Г.Хабибова, ФОРМИРОВАНИЕ НРАВСТВЕННЫХ КАЧЕСТВ У МОЛОДЕЖИ В ТРУДАХ ВОСТОЧНЫХ МЫСЛИТЕЛЕЙ.....	178
Ш.У.Исматов, ЖАДИДЛАРИМИЗ ФАОЛИЯТИ - ЮРТГА ФИДОЙИЙЛИК ТИМСОЛИ СИФАТИДА	181

**3-ШЎБА: ТАЛАБАЛАР МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ
ЗАМОНАВИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ..... 185**

Avezov Olmos Ravshanovich, Xoliqov Soib Orifovich, MUSTAQIL ISH TALABALARNI O‘QITISH VA TARBIYALASHNING ENG MUHIM ELEMENTI SIFATIDA	185
Juraev Bobomurod Tojievich, TALABALAR MUSTAQIL TA‘LIMINI TASHKIL ETISH PRINSIPLARI	188

Berdiyeva Ro‘zixol Allayorovna, OLIY TA’LIM MUASSASALARIDA TALABALAR MUSTAQIL TA’LIMINI TASHKIL ETISHNING PEDAGOGIK SHARTLARI	191
Beknazarova Dilafuz Amirovna, TALABALARNING MUSTAQIL VA IJODIY ISHLARINI TASHKIL ETISH SHART-SHAROITLARI VA IMKONIYATLARI	193
M.N.Amonov, MUSTAQIL TA’LIM OLISH VA O’ZINI O’ZI BOSHQARISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR	196

4-ШЎБА: УЗЛУКСИЗ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ҲАМКОРЛИГИНИ

РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ 199

Копнова Н. В. К ВОПРОСУ МОДЕЛИ САМОУПРАВЛЕНИЯ ШКОЛЬНИКОВ В УСЛОВИЯХ УЧРЕЖДЕНИЙ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	199
Исроилова Мукаддас Шониёр кизи, Рыбакова Елена Владимировна. АСПЕКТЫ СОЦИАЛИЗАЦИИ ДЕТЕЙ-БИЛИНГВОВ С НАРУШЕНИЯМИ РЕЧЕВОЙ ФУНКЦИИ	202
Alimov Alisher Yarashevich, UZLUKSIZ TA’LIM TIZIMI HAMKORLIGI MATEMATIK SAVODXONLIKNI RIVOJLANTIRISH OMILIDIR.....	209
Aslanova Nozima Khakimovna. THE TECHNOLOGY OF APPLYING THE "4 K" MODEL IN PRIMARY EDUCATION	211
Eliboyeva Lola Suleymanovna. BO’SII O’ZLASHTIRUVCHI O’QUVCHILAR BILAN ISHLASHDA SINFDAN TASHQARI ISHLAR MAZMUNI.....	214
Коннова В.Д., Рыбакова Елена Владимировна. РИСОВАНИЕ ПОД ДИКТОВКУ КАК КОМПОНЕНТ САМОБЫТНОГО РАЗВИТИЯ РЕБЁНКА.....	217
Jabborova O’g’iLOY G’ani qizi, M.Yo.Umurova. TARBIYA FANINI O’QITISHDA MULTIMEDIA VOSITALARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMLARI.....	219
O.O.Xonzafarov, B.T.Jurayev. TOLERANTLIK PSIXOSOMATIKA NUQTAI NAZARIDA	221
Azimova Umida Latipovna, BOSHLANG’ICH SINFLARDA O’QUVCHILARNING OG’ZAKI VA YOZMA HISOB MALAKALARINI RIVOJLANTIRISH USULLARI	223
Ashurova Dildora G’afurovna, TIL O’RGANISHDA SAMARALI STRATEGIYALAR VA HAMKORLIKDA O’RGANISHNING AHAMIYATI	226
Bozorova Nozigul Ramazonovna, BOSHLANG’ICH SINFLARDA O’QUVCHILARINING KASBIY EHTIYOJLARI VA KASBIY MAHORATNI RIVOJLANTIRISH USULLARI.....	229
Dilrabo Fayzulloyeva Rahmonovna, BOSHLANG’ICH SINFLARDA O’QUVCHILARINING O’QISH SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISHDA PIRLS TOPSHIRIQLARIDAN FOYDALANISH METODIKASI.....	234
Jumaeva Khanifa Gaforovna, WAYS TO DETERMINE TALENTED CHILDREN IN PRESCHOOL EDUCATION	236
Murodova M.M. BOSHLANG’ICH SINFLARIDA MATEMATIKA DARSLARINI INTEGRASIYA ASOSIDA TASHKIL ETISH	240
Mustafoyeva Dilnoza, BOSHLANG’ICH SINFLARDA O’QUVCHILARIGA O’RGATISHDA MULTIMEDIALI VOSITALARINING O’RNI	242
Ostonova Umida Usmonovna, AQLI ZAIF MAKTAB O’QUVCHILARINING RIVOJLANISHIDA BADIY ADABIYOTNING O’RNI.....	244
D.J.Qo’chqorova, AKSIOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA JONDOR TUMAN TARIXINI O’RGANISHGA OID ASARLARNI GEOGRAFIK TAHLIL QILISH	246
M.M.Rashidova. BOSHLANG’ICH SINFLARDA “LOYIHA ISHI “INTERFAOL USULI ASOSIDA ONA TILI DARSLARINI TASHKIL ETISH METODIKASI.....	248
Raxmonova Dilfuza Maxmudovna, MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTI TARBIYALANUVCHILARINING IQTIDORINI RIVOJLANTIRISHDA BADIY ADABIYOTNING O’RNI	250
Sayitnazarova G. BO’LAJAK O’QUVCHILARDA KASBIY MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK OMILLARI.....	252

Zamonaviy sharoitda oliy ta'lim pedagogikasi: nazariya va amaliyot integratsiyasi

Sirojova Shokhida Niyozovna, METHODS OF PSYCHOLOGICAL WORK WITH SECONDARY SCHOOL STUDENTS	254
Umurova Ma'rifat Yoshiyevna, BOSHLANG'ICH SINIF MUSIQA DARSLARIDA O'ZBEK XALQ QO'SHIQLARINI O'RGANISH METODIKASI.....	257
Yodgorov Bobirjon Turobovich, O.R.Avezov. UZLUKSIZ TALIM TIZIMIDA BO'LG'USI PEDAGOGLARNI O`SMIRLARDA O`QUV FAOLIYATI MOTIVLARINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	260
Nasimova Z.I. SHAXS RIVOJLANISHNING PSIXOLOGIK TARBIYASI VA IJTIMOYILASHUVI.....	263
Sharopov Sh.Sh. GRICE MAKSIMALARINING QISQACHA SHARHI VA MAZMUNI	265
Mekhmonova Nigina Fakhritdinovna. CRITERIA OF ARTISTRY IN LITERATURE	266
Sharopov Dilshod Shirinboevich, BAYROG'IM – FAXRU-G'URURIM	269
Xonzafarov O.O., B.T.Jurayev. TARBIYA FANINI O'QITISH JARAYONIDA O'QUVCHILARDA TOLERANTLIKNI RIVOJLANTIRISHDA QO'LLANILADIGAN SAMARALI METOD VA TRENINGLAR	271

